
Tanec v díle
Augusta Rodina
a Pabla Picassa

Natálie Nečasová

V minulých měsících proběhly v Paříži dvě výstavy významných výtvarníků 19. a 20. století, které spojoval zájem o taneční umění. Tvorba Augusta Rodina (1840–1917) i Pabla Picassa (1881–1973) spadala do období rozvíjející se taneční moderny a reformních snah v baletu v čele s osobnostmi souboru Les Ballets Russes impresária Sergeje Ďagileva. Nové impulzy v divadelním tanci oba výtvarníci bedlivě sledovali a každý svým způsobem ve svém díle reflektovali.

Rodinovo opojení tancem

Od 7. dubna do 22. července 2018 mohli návštěvníci Musée Rodin zhlédnout expozici *Rodin et la danse*, přičemž podobně koncipovaná výstava *Rodin and Dance: The Essence of Movement* se uskutečnila již v roce 2016 v Courtauld Gallery v Londýně. V útrobách pařížského muzea se sídlem v paláci Biron v sedmém pařížském obvodu tvořili na počátku 20. století kromě Rodina např. Jean Cocteau nebo Isadora Duncanová, přičemž Rodinova díla a sběratelské předměty jsou na tomto místě k vidění od roku 1919.

Zájem o tanec přivedl Rodina k propojování pohybového umění se sochařstvím a ke zkoumání možností lidského těla.

Nedávná výstava představila kromě řady soch, kreseb, fotografií a dobových novin i cenné archivní filmové záběry Rodinových múz Loïe Fullerové, Isadory Duncanové nebo kambodžských tanečnic. Návštěvníci mohli obdivovat také slavnou sérii *Mouvements de danse* (1903–1912), pro niž mu stála modelem tanečnice a akrobatka z Opéra-Comique Alda Morenová. Právě sochy inspirované touto umělkyní se vyznačují velkou plasticitou podtrženou velkými rozsahovými možnostmi tanečnice.

Rodin sledoval tanec v mnoha jeho podobách folklorní, orientální nebo kabaretní. Nadšení pro taneční umění vzdálených kultur u něj podnítila návštěva kambodžského krále Sisowatha ve Francii v roce 1906 u příležitosti Světové výstavy. V Paříži zhlédl khmerské tance a poté kambodžskou výpravu doprovodil do jihofrancouzského města Marseille. Během této cesty vzniklo na sto padesát kreseb zachycujících kambodžské tanečnice. V Marseille se pak Rodin seznámil i s japonskou herečkou Hanako, která mu stála modelem pro téměř šedesát soch a řadu kreseb. Nové podněty v evropském tanečním umění poznával prostřednictvím Loïe Fullerové, Ruth St. Denisové, Václava Nižinského nebo Isadory Duncanové.

Rodin et la danse. Série Mouvement de danse. Foto Natálie Nečasová.

Picasso v Palais Garnier

Retrospektiva Picassovy tvorby související s tancem nazvaná *Picasso et la danse* probíhala od 19. června do 16. září 2018 v Palais Garnier. Výstava, kterou pořádala Bibliothèque national de France a Opéra national de Paris, představila na sto třicet umělcových děl. Mezi nimi kostýmy, fotografie z baletních inscenací, na kterých se výtvarně podílel, dále skici scénografických a kostýmních řešení. Kurátoři neopomněli

ani díla vycházející z řecko-římské mytologie a antických bakchanálií spojených s tancem a oslavou boha Dionýsa.

Pohyb se do Picassova uměleckého hledáčku dostal ještě před první světovou válkou, kdy byl pravidelným návštěvníkem v cirkuse Medrano. Právě cirkusová tematika odstartovala i Picassovu spolupráci se souborem Les Ballets Russes v roce 1917, kdy vytvořil scénu a kostýmy pro balet *Parade* v choreografii Léonida Massina.

Picasso et la danse. Kostým francouzského a amerického manažera z baletu Parade (1917).
Foto Natálie Nečasová.

Dochované kostýmy z tohoto baletu byly nedávno zrestaurovány a u příležitosti expozice v Palais Garnier vůbec poprvé představeny široké veřejnosti.

Kromě baletu *Parade* se Picasso podílel na dalších devíti baletních inscenacích, z nichž jednu si u něj objednala přímo pařížská Opera (balet *Icare* v choreografii Serge Lifara z roku 1962). Dále se Picasso podílel na baletech *Le Tricorne* (1919), *Pulcinella* (1920), *Cuadro flamenco* (1921), *L'Après-midi d'un faune* (1922), *Mercur* (1924), *Le Train bleu* (1924), *Le Rendez-vous* (1945) a *L'Après-midi d'un faune* (1965). Nutno podotknout, že z tanečního prostředí

pocházela i jeho první žena, ruská tanečnice Olga Khokhlová.

Ve výtvarném umění se na přelomu 19. a 20. století téma pohybu a rytmu objevovalo opakovaně připomeňme futuristické hnutí nebo *Triadisches Ballett* Oskara Schlemmera. Sami výtvarníci udržovali s tanečním světem úzké kontakty a často se podíleli na kostýmní a scénografické složce inscenací. I přes jejich hojnou kooperaci se podobně koncipované výstavy konají spíše zřídka. Hodnotným produktem obou výstav jsou i obsáhlé doprovodné katalogy s podrobnými historickými eseji a cenným obrazovým materiálem.